

Din Expunerea
tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**,
secretar general al Partidului Comunist Român,
președintele Republicii Socialiste România,
la Ședința activului central de partid și de stat,
3 august 1978

Socialismul a considerat întotdeauna că adevărata democrație și adevăratul umanism sînt incompatibile cu perpetuarea exploatării omului de către om, cu menținerea gravelor inegalități economice, sociale și politice ale capitalismului, cu discriminarea națională, socială și rasială. Nu se poate vorbi de o democrație reală, de libertate, de asigura-

rea drepturilor fundamentale ale omului într-o societate care nu asigură unor mase de milioane de oameni posibilitatea primordială de a-și câștiga existența prin muncă, de a participa direct la conducerea diferitelor sectoare de activitate, a societății, la luarea hotărârilor ce privesc propria existență, propriul viitor.

Concepția noastră despre democrație — și, în acest context, despre drepturile omului — pornește de la necesitatea asigurării deplinei egalități între oameni, a realizării unor relații economice și sociale echitabile, care să permită fiecărui cetățean să ducă o viață demnă, de la accesul liber la învățămînt, cultură, știință, de la posibilitatea participării directe a oamenilor, fără deosebire de naționalitate — și în primul rînd a maseilor muncitoare — la conducerea întregii societăți. Numai o asemenea abordare practică a problemei democrației poate asigura afirmarea pleneră a personalității umane, corespunde cauzei descătușării omului, care să fie cu adevărat liber, stăpin pe destinele sale.

Se emit sau se reiau păreri potrivit cărora oamenii de literatură și artă ar fi niște „aleși”, cărora le-ar reveni monopolul înțelegerii a ceea ce este bun și rău în lume, monopolul esteticii, al gustului. Se afirmă că aceștia sînt cei care trebuie să modeleze gustul public, iar masele largi, societatea trebuie să-și însușească în mod pasiv și absolut gusturile, opiniile și creațiile lor. În aceste poziții se exprimă cu putere tendința proprie ideologiei celei mai reacționare, a negării rolului maselor în viața socială, în făurirea istoriei, urmărindu-se, totodată, dezarmarea și demabilizarea forțelor revoluționare, ruperea culturii și artei de aceste forțe, punerea creației spirituale în slujba intereselor claselor exploatare. De asemenea, se încearcă reducerea sferei creației numai la literatură și artă, ignorîndu-se creația științifică — care, de fapt, deschide drumurile noi ale civilizației și progresului societății — precum și creația maselor ce făuresc bunurile materiale, bogăția materială și spirituală a popoarelor. Desigur, literatura și arta reprezintă o parte importantă a creației sociale și au un rol de seamă în viața societății noastre. Dar, în același timp, trebuie acordată atenția corespunzătoare stimulării și aprecierii creației științifice

și tehnice, creației materiale o oamenilor muncii, care au rolul hotărîtor în asigurarea mersului înainte al societății. Este necesar nu să se opună creația literar-artistică maselor largi populare, ci să se înțeleagă faptul că aceasta nu se poate dezvolta decît în strînsă legătură cu dezvoltarea forțelor de producție, servind poporul, lupta revoluționară, progresistă. Numai o asemenea artă va servi cauzei progresului și civilizației !

Însuși Festivalul „Cîntarea Romăniei” — conceput, după cum este cunoscut, ca o formă de desfășurare activă a muncii ideologice în toate domeniile — este în prezent orientat mai mult spre manifestări artistice. În a doua ediție chiar se accentuează această latură. Or, dimpotrivă, ar trebui să se acorde o atenție sporită educației ideologice a maselor, dezbaterii largi a problemelor complexe, pentru a da oamenilor răspuns la preocupările lor, pentru a face ca toți cetățenii patriei noastre să fie înarmați cu cele mai noi cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane, să devină luptători activi pentru afirmarea concepțiilor revoluționare despre lume și viață în țara noastră, în întreaga lume.

Avem un partid puternic, ce numără 2.800.000 de membri — în care muncitorii și țărani reprezintă marea majoritate — și își demonstrează capacitatea de a uni eforturile întregului popor în istorica operă de zidire a celei mai mărețe orînduiri din lume, își îndeplinește cu cinste misiunea de forță politică conducătoare a întregului nostru popor.

Avem o clasă muncitoare puternică, o țărănime care își îndeplinește bine îndatoririle, o intelectualitate strîns legată de popor. Putem spune că toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, întregul nostru popor reprezintă o forță uriașă care, sub conducerea partidului, garantează înaintarea Romăniei spre comunism, asigură ca ea să devină tot mai puternică, tot mai înfloritoare, să ocupe un loc demn în rîndul națiunilor libere ale lumii.

Cu încredere nestrămutată în forța partidului și poporului nostru, sîntem convinși că România socialistă va obține succese tot mai mari în construcția societății socialiste multilateral dezvoltate și va aduce o contribuție tot mai însemnată la cauza socialismului și păcii în lume.